

A költőóriás

Elmentem, hogy lássam őt. A hatalmas poétát. A legnagyobb narratív költőt Jeffers óta, aki még a hetvenen innen járt, s világszerte hírnévnek örvendett. A két legismertebb kötete talán a *Szomorúságom nagyobb, mint a te bánatod, ah!* meg a *Halott rágógumi lankadságban* volt. Több egyetemen tanított, minden jutalmat elnyert, beleértve a Nobel-díjat is. A Bernard Stachman.

Megmásztam a lépcsősort a Keresztyén Ifjak Egyesületénél. Mr. Stachman a 223-as szobában lakott. Kopogtam. „A FENÉBE, GYERE MÁR BE!” üvöltötte valaki bentről. Kinyitottam az ajtót, beléptem. Bernard Stachman ágyban hevert. Hányás, bor, vizelet, ürülék és rothadt étel büze terjengett a levegőben. Öklendezni kezdtem. Berohantam a fürdőszobába, kidobtam a taccsot, majd előszédegettem.

„Mr. Stachman” mondtam, „miért nem nyit ki egy ablakot?”

„Remek ötlet. És ne gyere nekem többet ezzel a 'Mr. Stachman' baromsággal, Barney vagyok.”

Mozgásképtelen volt, s óriási erőfeszítés árán sikerült kikászálódnia az ágyból, hogy átkerülhessen a fekhelye mellett álló székbe. „Hát akkor jöjjön egy jó beszélgetés” mondta. „Erre vártam.”

Könyökénél az asztalon egy kancsónyi digo vörösbor tele cigarettahamuval és döglött bogarakkal. Elfordultam, kisvártatva visszaneéztem, ő ajkához emelte a kancsót, de a bor legnagyobb része rögvest visszafolyt, ráömlött az ingére, lecsorgott a nadrágjára. Bernard Stachman visszatette a kancsót. „Éppen ez az, amire szükségem van.”

„Poharat kellene használni” mondtam. „Azzal könnyebb ám.”

„Igen, azt hiszem igazad van.” Körülnézett. Mocskos flasks, dunsztosüvegek heverték szanaszét, kíváncsi lettem, vajon melyiket fogja választani. A legközelebbiért nyúlt, melynek alján sárgás trutumó éktelenkedett. Csirke és nokedli maradéknak tűnt. Beletöltötte a bort. Felemelte és kiürítette. „Igen, így sokkal jobb. Látom hoztad a fényképezőgépedet. Azért jöttél, hogy lefotózz engem?”

„Igen” válaszoltam. Felálltam, kinyitottam az ablakot és beszívtem a friss levegőt. Napok óta esett, így tiszta és üde volt odakint.

„Figyelj” mondta, „Órák óta brunyálnom kell. Hozz egy üres

palackot." Hányódott ott üres palack bőven elég. Átnyújtottam neki egyet. Nem zipzáros, hanem gombolós slicce volt, egyetlenegy gombbal alul összefogva a meglehetősen puffadtság miatt. Benyúlt, elővette a péniszét, a végét pedig odaigazította a palack pereméhez. A hugyozás pillanatában farka megmerevedett és fickándozni kezdett, mindenfelé szétfröcskölve a vizeletet – az ingére, a nadrágjára, az arcára, s hihetetlen, de az utolsó spriccelés a bal fülébe sikeredett.

„Pokoli dolog nyomoréknak lenni” mondta.

„Hogyan történt?” kérdeztem.

„Mi hogyan történt?”

„A fogyatékosvá válás.”

„A feleségem csinálta. Elgázolt az autójával.”

„Hogyhogy? Miért?”

„Azt mondta, ki nem állhat engem többé.”

Nem szóltam semmit. Készítettem néhány felvételt.

„Vannak fényképeim a feleségemről. Akarsz látni néhány fotót róla?”

„Rendben.”

„A fényképalbum ott van a hűtőszekrény tetején.”

Odamentem, levettem és helyet foglaltam. Mindössze magassarkú cipőkről, hölgykezek borotvált bokákról, harisnyakötős meg harisnyanadrágos lábokról készült felvételeket találtam benne. Valamilyik lapon húspiaci árcédulákat láttam: marhatarja sültve, 89 cent egy fontnyi. Összecsuktam az albumot. „Amikor elváltunk” szólalt meg, „nekem adta ezeket.” Bernard benyúlt a párnája alá, és kihúzott egy pár körömcipőt hosszú tűsarkakkal. Bronzba öntette őket. Felállította a cipőket az éjjeliszekrényre. Majd újabb adagot töltött. „Ezekkel a cipellőkkel alszom” mondta, „szeretkezem velük, utána kimosom őket.”

Készítettem még egypár fotót.

„Tessék, akarsz egy fényképet? Nesze a kitűnő fotó.” Kipattintotta az egyszem árválkodó gombot a nadrágján. Nem viselt semmilyen alsóneműt. Elkapta a lábbelit a sarkánál, és fellendítve maga mögé csavarintotta. „Na, ezt kapd le.” Megcsináltam a felvételt.

Nehezen tudta magát állva tartani, most azonban sikerült megkapaszkodnia az éjjeliszekrényben.

„Még mostanság is írsz, Barney?”

„A pokolba, egyfolytában írok.”

„A rajongóid nem szakítják meg a munkádat?”

„Ő a francokat, néhanapján rámtalálnak a nőcik, de nem maradnak sokáig.”

„Jól mennek a könyveid?”

„Kapom a szerzői jogdíjat.”

„Mit tanácsolnál a fiatal íróknak?”

„Igyanak, basszanak és rengeteg cigarettát szívjanak.”

„Mit tanácsolnál az idősebb íróknak?”

„Amennyiben elevenek, nincs szükségük semmilyen tanácsra.”

„Milyen sugallatra alkotsz verset?”

„Téged mi ihlet a szarásra?”

„Mit gondolsz Reagan-ről és a munkanélküliségről?”

„Nem izgat Reagan vagy a munkanélküliség. Untat mindegyik. Akár az ürrepülés meg a Super Bowl.”

„Hát akkor mi foglalkoztat?”

„A modern nők.”

„A modern nők?”

„Nem tudják, hogyan kell öltözködni. Rémületes cipőket viselnek.”

„Hogyan vélekedsz a Nőfelszabadításról?”

„Mihelyt a nők hajlandók autómosóban melózni, ekeszarv mögé állni, csatornát tisztítani, két fickót hajkurászni, akik épp kirabolták az italboltot, abban a pillanatban, amikor hagyják a csöcsüket szétduzzantani a seregben, én szíves-örömezt otthon maradok mosogatni, és készségesen halálra unom magamat a szöszöket kapirgálva a szőnyegről.”

„De nem valami sok logika van a követeléseikben?”

„Nyilvánvaló.”

Stachman újabb adagot töltött. Közben meghúzta az üveget, a bor egy része lecsurgott az állán, és ráfolyt az ingére. Olyan ember testszaga áradt belőle, aki hónapok óta nem fürdött. „A feleségem” mondta, „még mindig szerelmes vagyok a feleségembe. Ideadnád a telefont?” Odanyújtottam a készüléket. Tárcsázta a számot. „Claire? Halló, Claire?” Visszahelyezte a kagylót.

„Mi történt?” kérdeztem.

„A szokásos. Letette. Figyelj, húzzunk el innen, menjünk el egy bárba. Túl régóta rohadok ebben az átkozott szobában. Szükségem van a kimozdulásra.”

„De esik. Hetek óta zuhog az eső. Az utcák tökéig elárasztva.”

„Nem érdekel. Ki akarok jutni. Talán éppen most kamatyol valamelyik fickójával. Valószínűleg a túsarkú cipők is rajta vannak. Én állandóan rávettem, hogy hagyja magán őket.”

Segítettem Bernard Stachmannak belebújni egy öreg barna felöltőbe. Minden gomb eltűnedezett a kabát elejéről. Kérgessé vált már a beleivódott szennyeződéstől. Nehéz és bumfordi holmi volt, nemigen tűnt igazi L. A. felsőkabátnak, Chicago vagy Denver környékéről származhatott a harmincas évekből.

Fogtuk a mankóit, nagy ügyel-bajjal lekászálódtunk a Keresztény Ifjak Egyesületének lépcsősorán. Bernard egyik zsebében negyed liter muskotály lapult. Eljutottunk a bejáratig, Bernard pedig biztosított, hogy képes átkelni a járdán, be tud szállni az autóba. Kis távolságnyra parkoltam le a járdaszegélytől.

Amint átfutottam a másik oldalra, hogy beüljek, kiáltást hallottam, amit egy placcsanás követett. Ömlött az eső, rendületlenül szakadt. Visszaszaladtam, Bernard elvágódva és beszorulva kínlódott a szegély meg a kocsi közötti ereszcatornában. Körülkerítette a víz, felült, a csapadék beborította mindenütt, özönlött le a nadrágján, bőrig áztatta mindkét oldalát, mankóit lomhán lebegtetve kabátujjai mellett.

„Minden rendben” mondta, „csak hajts el és hagyj itt.”

„A francokat Barney.”

„Mondom. Indulás. Hagyjál. A feleségem nem szeret engem.”

„Ő nem a feleséged, Barney. Elváltatok.”

„Meséld a nénikédnek.”

„Gyere szépen Barney, segíték felállni.”

„Nem, ne. Minden rendben. Biztosíthatlak. Csak menjél. Rúgjál be nélkülem.”

Felnyaláboltam, s az ajtót kinyitva beemeltem az első ülésre. Csuromvizes volt, teljesen elázott. Vízpatakok folydogáltak az autószőnyegre. Átmentem a túloldalra és beszálltam. Barney lecsavarta a muskotályos üveg kupakját, kortyolt, majd átpasszolta a palackot. Én is meghúztam. Ezután beindítottam a kocsit, és a szélvédő mögül kikémlelve az esőbe nekivágtam keresni egy bárt, ahová talán betérhetünk, és nem okádjuk el magunkat az első pillanatban a látványtól meg a hűgyszagtól.

Virág Zoltán fordítása